

Finnis Jansson

819.3
509

SÖGUR DANAKONUNGA

1. SÖGUBROT AF FÖRNKONUNGUM

2. KNYTLINGA SAGA

UTGIVNA FÖR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

AV

CARL AF PETERSENS OCH EMIL OLSON

KØBENHAVN 1919—1925

HÁSKÓLI ÍSLANDS
ÚR BÓKUM FINNS JÓNSSONAR

Innehållsförteckning.

Förord	III
Inledning	
Handskrifter	VII
Knytlingahandskrifternas inbördes släktskapsför- hållanden och deras betydelse för textkritiken	XXIX
AM 1 e β I fol. och AM 20 b I fol.	XLIII
Föregående editioner	LX
Den närvarande editionen	LXIII
Med starkare förkortning anförda skrifter	LXVII
Text	
Sögubrot af fornkonungum	1
Knytlinga saga.....	27
Namnregister	295
Rättelser	314

1919—1926

HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

FÖRORD.

Då jag härmed avslutar editionen av Sögur Danakonunga, sker det under djupt beklagande av att det ej förunnades min vän Överbibliotekarien Carl af Petersens att uppleva fullbordandet av ett arbete, som av honom satts i verket och på vilket han nedlagt så mycken kärlek och möda. Det är min livliga önskan, att denna skrift även under dessa omständigheter i främsta rummet mottages som ett vittnesbörd om hans stora intresse för forn litteraturen, hans skicklighet och oförtröttade omsorg.

Förberedelserna för det nu avslutade arbetet påbörjades av dåvarande docenten och biblioteksamanuensen Petersens för snart trettio år sedan. Under de första åren samlades och avskrevs i behöflig utsträckning större delen av handskriftsmaterialet, men i övrigt gick arbetet, till följd av de hinder som andra göromål lade i vägen, redan då endast långsamt framåt, och sedan Petersens befordrats först till vice bibliotekarie och sedan till bibliotekarie och chef för Universitetsbiblioteket i Lund, måste det under många år så godt som helt nedläggas. Det återupptogs på allvar först, då Petersens på våren 1918 efter inträdet i pensionsåldern tog avsked från sitt ämbete. Då arbetet ånyo sattes i gång, anmodade Petersens mig att inträda som medhjälpare, vartill jag — efter någon tvekan — samtyckte.

Enligt den uppgjorda planen skulle Petersens till tryckning iordningställa prosatexten jämte variant-apparaten till densamma, under det att jag åtog mig redigeringen av versarna med tillhörande noter. I fråga om prosatexten skulle jag — frånsett biträde vid korrekturen — dock därjämte deltaga i avgörandet av alla principiella frågor rörande ortografi, textkritik, varianturval m. m. och i alla beslut rörande enskilda frågor av språklig eller annan art, som kunde uppkomma under arbetets gång. Av inledningen skulle Petersens skriva den del som behandlar handskrifterna och deras släktskapsförhållanden, övriga delar skulle överlämnas åt mig att författa.

Denna plan följdes, till dess Petersens i febr. 1922 träffades av ett svårt sjukdomsfall, som för alltid satte honom ur stånd att deltaga i arbetet. Texten förelåg då färdigtryckt och utgiven i tre häften t. o. m. sidan 256. Härefter övertog jag ensam arbetet.

Då sjukdomen drabbade Petersens, förelåg texten till ss. 257—294 i manuskript. Variantapparaten till detta parti är däremot utarbetad av mig, likaså de efter texten följande namnregistren. Vad inledningen beträffar, förefunnos ganska många men spridda och ej bearbetade anteckningar av Petersens' hand till frågan om handskrifternas beskaffenhet, proveniens och släktskapsförhållanden, därjämte några jämförande variant-listor m. m. Dessa anteckningar ha av mig — utom i fråga om de engelska handskrifterna — kontrollerats samt systematiserats och även i rätt betydande mån kompletterats. I fråga om Knytlingahandskrifternas filiation hade vi, då Petersens föll från arbetet, kommit till en sådan överblick, att de olika hskr:s textkritiska betydelse var fullt klarlagd, men de mera ingående undersökningar, vilkas resultat framläggas i styckena 47—54 av inledningen, ha till största delen

verkställt av mig. Det senare gäller helt och hållet de undersökningar som ligga till grund för kapitlet om förhållandet mellan AM 1 e β I fol. och AM 20 b I fol. För de återstående delarna av inledningen, liksom för den form som denna i sin helhet fått, bär jag ansvaret.

Syftet med det nu föreliggande arbetet är uteslutande att av den viktiga Knytlingasagan och det därmed sammanhörande fragmentet av Danmarks fornhistoria giva en edition, som motsvarar nutida krav på handskriftsurval och textbehandling. I överensstämmelse därmed behandlar inledningen endast frågor, som stå i samband med själva editionen, och berör icke sago-historiska och historiska problem och ej heller litteratur-historiska i annan mån än som är nödvändigt för frågan om sambandet mellan Sogubrot och Knytlingasagan. I övrigt hänvisas till F. Jónssons *Den oldnorske og oldislandske Litteraturs Historie* (2:dra uppl.) samt bekanta uppsatser och avhandlingar av F. Jónsson, Axel Olrik, A. Heusler, R. C. Boer, C. Weibull m. fl.

Innan jag slutar, är det mig en kär plikt att fram-bära utgivarnas uppriktiga och vördsamma tack till flera personer, som under arbetets gång varit dem till en värdefull hjälp i olika avseenden. I första rummet riktas detta tack till Professor Finnur Jónsson, som följt hela arbetet med det välvilligaste intresse och därunder givit många goda råd och upplysningar. I största tacksamhetsskuld stå utgivarna vidare till framlidne Bibliotekarien Kr. Kålund och Professor E. Ekwall för vid deras resor i England företagna kontrollundersökningar och lämnade meddelanden rörande de engelska Knytlingahandskrifterna. Särskilt bör med tacksamhet framhållas, att vår kännedom om Brit. Mus. Add MS 5176 helt och hållet vilar på upp-

